

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmien toteutumisen arviointi vuodelta 2020

SOTEYMP § 2

Ympäristöyksikön johtaja

Kunnan tulee arvioida ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutuminen vuosittain ja toimittaa monijäsenisen toimielimen hyväksymä selvitys suunnitelman toteutumisesta aluehallintovirastolle seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Toteutunutta valvontaa tulee vuosittain verrata suunnitelmaan ja arvioida valvonnan tehokkuutta sekä voimavarojen riittävyyttä ja kohdentamista. Valvonnan voimavaroista päättävän elimen tulee osallistua valvonnan toteutumisen seurantaan.

Arviointi tulee tehdä ainakin seuraavien tekijöiden osalta:

- tarkastusten määrä valvontatyypeittäin
- tarkastusten kattavuus valvontakohdetyypeittäin
- näytteiden määrä valvontakohdetyypeittäin
- valvonnasta saatujen tulojen kohdentuminen

Vuoden 2019 alussa otettiin käyttöön valtakunnallinen valvontatietokanta VATI. Tietokanta otettiin käyttöön keskeneräisenä ja kehittämistyö jatkuu edelleen v. 2020. Sovelluksen raportointityökalu on vielä vajavainen ja siksi vuoden 2020 valvonnan toteutuminen on selvitetty omista excell-taulukoihin tehdyistä yhteenvedoista sekä eläinlääkintähuollon osalta osin ProvetNet-ohjelmasta.

Raportit ja yhteenvedot nähtävillä kokouksessa.

Toimialakohtainen arviointi:**Elintarvikevalvonta**

Elintarvikevalvontasuunnitelma oli laadittu valtakunnallisen valvontasuunnitelman mukaan riskiperusteisesti paikallisolosuhteet huomioiden. Valvontasuunnitelmassa elintarvikehuoneistoihin suunniteltiin tehtäväksi 135 Oiva-tarkastusta. Suunnitelman mukaisia tarkastuksia tehtiin 53 kpl.

Riskinarviointiin perustuvan paikallisen valvontasuunnitelman toteuma oli kohtalainen, kun huomioidaan COVID-19 pandemian aiheuttamat rajoitukset niin valvonnalle kuin toimijoillekin.

Edellisen vuoden tavoitetta liittyen liha-alan laitosten valvontaan ei pystytty toteuttamaan vähäisten resurssien ja COVID-19 pandemian

vuoksi. Syksyille 2021 on varattu riittävät resurssit asian kuntoon saattamiseksi.

Tupakkalain valvonta

Tupakkalain mukaista vähittäismyynnin valvontaa ei tehty v. 2020 lainkaan.

Tupakkatuotteiden ja nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntilupia käsiteltiin 5 kpl.

Terveydensuojelun valvonta

Valtakunnallisessa terveydensuojelun valvontasuunnitelmassa on määritelty tarkastuskohteiden riskiluokat ja tarkastustiheydet. Vuoden 2020 paikallisessa valvontasuunnitelmassa oli huomioitu nämä valtakunnalliset ohjeet ja samalla määritelty pääsääntöisesti kunkin tarkastuskohteen tarkastustiheys riskinarvioinnin perusteella. Tarkastustiheydet vaihtelevat kohteesta riippuen vuosittaisesta tarkastuksesta viiden vuoden välein tehtävään tarkastukseen.

Vuonna 2020 suunniteltiin tarkastettavaksi 59 kohdetta. Suunnitelman mukaisia tarkastuksia tehtiin 25 kpl ja muita tarkastuksia 7 (uudet kohteet, asunnot jne.).

Riskinarviointiin perustuvan paikallisen valvontasuunnitelman toteuma oli kohtalainen, kun huomioidaan COVID-19 pandemian aiheuttamat rajoitukset niin valvonnalle kuin toimijoillekin.

Eläinlääkintähuolto

Eläinlääkintähuollon valvontatehtävät jaettiin kunnaneläinlääkäreiden kesken.

Suunnitelmallisen eläinsuojeluvalvonnan toteuma oli kohtalainen (8/16) Osaan tarhoista tehtiin myös uusintatarkastuksia joko puutteiden korjaamisen tarkastamiseksi tai aluehallintoviraston määräyksestä. Ilmoitukseen perustuvia tarkastuksia tehtiin 8 kpl.

Porojen hyvinvointia seurataan poroerotusten yhteydessä. Havaittuihin epäkohtiin puututaan viivytyksettä paikan päällä. Poroerotus kausi syystalvesta oli poikkeuksellisen rauhallinen huonosta vasavuodesta ja myöhäisestä talvesta (lumitilanteesta) johtuen.

Eläintautilain mukaista valvontaa tehtiin vientiin/tuontiin liittyvien tarkastusten yhteydessä. Lisäksi tarkastettiin Inarin kunnan kalanviljelylaitos Inarissa keväällä 2020.

Sivutuotelain mukaista valvontaa ei tehty lainkaan.

Tuotantoeläinten ja pieneläinten perusterveydenhoito- ja sairaudenhoito palvelut pystyttiin tarjoamaan kiitettävästi poikkeusoloista ja puutteellisista resursseista huolimatta.

Kulunut erotuskausi jouduttiin hoitamaan vajailla resursseilla (2,5 htv) johtuen valtakunnallisesti vaikeasta rekrytointitilanteesta. Vuoden 2021 osalta tilanne näyttää paremmalta, sillä kesän ja syksyn 2021 rekrytoinnit on jo tehty.

Kokonaisuutena ympäristöterveydenhuollon valvontaa toteutettiin kohtalaisesti.

Elintarvike-, terveydensuojelu- ja tupakkavalvonnan lupa- ja valvontamaksuja saatiin yhteensä 14 745 €. Toimialakohtaisia tuloja on vaikea arvioida, koska valtaosa tarkastuksista tehdään eri lakien alaisina yhteistarkastuksina. Valvonnan tulot kohdentuvat suoraan ympäristöyksikölle.

Eläinlääkintähuollosta v. 2020 tulot olivat seuraavat: valvontatuotot 4536 €, klinikkamaksut 11 426 € sekä maksullinen palvelunumero 1078 €.

Laadullisesti valvonta toteutui hyvin. Kaikista valvontatoimenpiteistä laaditaan kirjallinen tarkastuskertomus tai muu asiakirja. Neuvontaan ja ohjaukseen käytettiin runsaasti resursseja. Tämä ja poikkeusolot näkyvät suunnitelmallisen valvonnan toteumassa.

Ympäristöyksikön johtajan ehdotus:

Ympäristöjaosto hyväksyy edellä esitetyn ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutumisen arvioinnin vuodelta 2020 ja lähettää sen Lapin aluehallintovirastolle.

Päätös:

Ympäristöjaosto hyväksyi yksimielisesti ympäristöyksikön johtajan päätösehdotuksen.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.

Lisätietoja: Ympäristöyksikön johtaja Minna Saramo,
puh. 0400 662 510

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Ivalossa 1.4.2021

Virallisesti:

Susanna Kukkala
pöytäkirjan pitäjä